

УДК 831.04

Онкович Г.В., доктор педагогічних наук, професор,

Приватний вищий навчальний заклад «Київський медичний університет Української асоціації народної медицини», Київ

Білецький В.С., доктор технічних наук, професор

Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», Харків

РОЗВИТОК МЕДІАКОМПЕТЕНТНОСТІ ЯК СУЧАСНА ПЕДАГОГІЧНА СТРАТЕГІЯ

Стаття присвячена важливості залучення до навчального процесу, формування професійної компетентності, саморозвитку вчителя, практичного досвіду викладачів на прикладі їхніх блогів, веб-сторінок в соціальній мережі тощо.

Дослідники висвітлюють медіа-дидактику старих, нових і сучасних ЗМІ, говорять про її складові, виділяють нові поняття, терміни. Аналіз як метод дослідження показав історію та прогресивний розвиток медіаосвіти та медіадидактики у світі. Педагогічна спільнота в даний час говорить про новітні галузі медіадидактики, виправдовує і вводить терміни «блогодидактика» (педагогічна, предметна, наукова, навчально-наукова), вікі-дидактика та інші. Тематичні сторінки на Facebook успішно функціонують, вони стали платформами для обміну кращими практиками українських медіа-просвітників. Мова йде про практичний розвиток медіа-дидактики вищої, середньої, початкової школи, позашкільної роботи, навколишнього середовища тощо. Наявні відповідні практики, відсутні наукові розробки та узагальнення. Цей процес зараз активний.

Ключові слова: медіадидактика, вікі-дидактика, медіаосвіта.

Постановка проблеми. Медіаосвіта як нова педагогічна галузь, своїм змістом зорієнтована на людину, виокремилась відносно недавно. Її з'ява в освітньому просторі була обумовлена інноваційним освітнім процесом, суспільною потребою, оскільки розвиток засобів масової інформації/комунікації та їх залучення до процесу навчання і виховання значно активізували творчий пошук освітян у багатьох країнах. Інноваційна діяльність педагогів, не задоволених традиційними умовами, методами, способами навчання і виховання, була зорієнтована не на лише новизну змісту реалізації своїх зусиль, а передусім на якісно нові результати. Виокремилась нові педагогічні стратегії, значна частина з яких спрямована безпосередньо на розвиток медіакомпетентності

Свого часу ми вже звертали увагу на потенційні можливості професійно-орієнтованої медіаосвіти у вищій школі, яка сприяє формуванню медіа – та інформаційної грамотності майбутніх фахівців [1, 2, 3, 7] розкривали зміст термінів «інформаційна грамотність»,

© Онкович Г.В., Білецький В.С., 2019

«медіаграмотність», «медіаінформаційна грамотність» та «медіакомпетентність фахівця», поданих як у дослідженнях зарубіжних науковців, так і в працях українських дослідників [4, 5, 6, 15] обґрунтовували необхідність розуміння «парасолькового» поняття «медіаінформаційна грамотність» як одного із базових у сучасному суспільстві знань [8].

Аналіз останніх досліджень і публікацій з проблеми засвідчує прискорений темп упровадження медіаосвітніх технологій у навчальному процесі вищої школи. Досить назвати дисертаційні роботи Р.Бужикова, Ю.Горун, І.Гуріненко, Н.Духаніної, О.Каліцевої, Н.Лашук, І.Сахневич, О.Янишин та ін., щоб пересвідчитися в можливостях медіаосвітнього підходу в осучасненні навчального процесу. Дослідники розглядали технології використання медіазасобів у навчанні майбутніх економістів, редакторів, інспекторів-пожежників, інженерів комп'ютерних наук, юристів, інженерів нафтогазової промисловості, документознавців, маркетологів; пропонували авторські методики.

Можливості медіаосвітніх технологій спонукають до їхньої активної поаганди і поширення в середовищі навчальних закладів різних профілів підготовки. На часі активізувати напрацювання з медіадидактики вищої школи [8] (принципно значимо, що німецькі вчені, наприклад, виокремили її як «Hochschuldidaktik», Ludwig Huber: *Hochschuldidaktik als Theorie der Bildung und Ausbildung*. In: Dieter Lenzen (Hrsg.): *Enzyklopädie Erziehungswissenschaft. Ausbildung und Sozialisation in der Hochschule*. Band 10. Klett, Stuttgart/Dresden 1995, ISBN 978-3-12-939954-5, S. 114–138.), оскільки „дидактика – частина педагогіки (...), що обґрунтовує і розкриває зміст освіти, методи і організаційні форми навчання”. Медіадидактика, на нашу думку, це – сукупність упорядкованих знань про принципи, зміст, методи, засоби і форми організації навчально-виховного процесу з використанням масовокомунікаційних матеріалів при викладанні медіапедагогіки чи інших дисциплін, що забезпечують розв'язання навчально-виховних завдань за участю ЗМІ.

Виклад основного матеріалу. Медіаосвітній напрямок педагогіки сформувався у другій половині ХХ ст., коли постала проблема готувати тих, хто навчається, до життя в інформаційному суспільстві, формувати у них уміння користуватися інформацією в будь-якому вигляді, здійснювати комунікації, усвідомлювати наслідки впливу на людину засобів інформації, особливо – засобів масової комунікації [9, с. 352]. Нині медіапедагогіка набула широкого розмаху. Зокрема, в Німеччині існують науководослідні інститути, котрі виконують наукові дослідження у цій галузі. У медіапедагогіці німецькі фахівці, наприклад, виділяють два взаємозв'язані між собою напрямки: 1. Суспільно-критична медійна педагогіка, яка має на меті зміну суспільства через такі її засоби, як здатність ідеологічної критики; здатність впливу на медіасистему; здатність використання альтернативних медій. 2. Політично-мотивована медійна педагогіка, яка ставить собі за мету боротьбу проти маніпуляцій за допомогою медій. [10, с. 278]. Визначальною метою медійного виховання є підготовка молоді до критичного сприймання медіа, медійна дидактика стосується функціонування мас-медіа у процесі навчання. Дехто під медіаосвітою розуміє масову журналістську освіту (тобто набуття знань журналістського фаху нежурналістами – така собі „журналістика для мас”).

Технології медіаосвіти сьогодні передбачають залучення до навчального процесу як «традиційних» засобів масової інформації (періодичні видання, радіо, телебачення, кіно тощо), так і засоби новітніх інформаційних технологій, а саме – програмно-апаратні

засоби і пристрої, що функціонують на базі обчислювальної техніки; використовують також сучасні способи і системи інформаційного обміну, що забезпечують операції збирання, накопичення, збереження, оброблення й передавання інформації [2, с. 337]. Власне, явища ці були присутні в житті соціуму від початку виникнення засобів масової інформації, однак зовсім недавно з'явилися у вжитку нові поняття, які увібрало в себе „медіа”, й почали активно використовуватися у різних галузях суспільного життя. Зокрема, досить згадати напрацювання лінгводидактів 1990-х років у галузі методики викладання мови, яка вивчалася як іноземна, в котрих ішлося про формування інформаційних інтересів цього контингенту засобами журналістики (Г.Онкович), про використання телепрограми „Час” у розвитку мовлення (І.Єршова-Бабенко), про використання кінофільмів і діафільмів з навчально-виховною метою тощо. Сьогодні поняття «медіадидактика» стало «парасольковим» для цих та інших понять. В свою чергу, одне з них – поняття «Інтернет-дидактика» – теж стало «парасольковим» для новітніх термінів, котрі виникли саме завдяки появі інтернету. Серед них – вікідидактика, блого-(сайто)дидактика (педагогічна, наукова) та ін., тож сьогодні можемо стверджувати, що існують такі складові медіадидактики, як теледидактика, кінодидактика, мультимедіадидактика (в т.ч. – інтернет-дидактика) тощо – залежно від специфіки використання з освітньою метою того чи іншого засобу масової інформації.

Наша мета наразі – привернути увагу освітянського загалу до можливостей розвитку медіакомпетентості фахівців через використання у навчальному процесі і самоосвіті «педагогічних» авторських сторінок із соціальних мереж, а саме – до блогів, сторінок у соціальних мережах тощо, зміст і наповнення яких ми визначаємо поняттям «педагогічна блогодидактика», «наукова блогодидактика», «науково-педагогічна блогодидактика». Авторами їх є освітяни-практики, що особливо цінно.

Блоги педагогів-практиків – професійно-орієнтовані. Це – оригінальний шлях ознайомлення учнів, студентів і колег із власними новаторськими напрацюваннями, методами наукового пізнання, важливий засіб формування дослідницьких і пізнавальних компетентностей, розвитку компетентностей особистісних. Завдяки таким «предметним» блогам, сайтам, сторінкам в інтернет-мережі формується і самоосвітня компетентність (здатність спонукати й організувати себе до самоосвіти); розвивається соціальна компетентність (реально-віртуальна співпраця з колегами, іншими блогодидактами, зокрема, розуміння своєї ролі в освітньо-виховному процесі держави). Перед у творенні подібних сторінок в Україні вели шкільні вчителі, котрі сповна оцінили переваги блогодидактики у спілкуванні з учнями, у поширенні предметних знань, в обміні досвідом з колегами тощо.

Не так давно в українському інтернет-просторі з'явилася чи не перша «педагогічна сторінка» групи «технарів» – *Освіта за спеціальністю «Нафтогазова інженерія та технології»* (<https://goo.gl/wuE8i5>). В пості-презентації наголошується: «Філософія цієї групи спрямована на популяризацію нафтогазової освіти в Україні», що успішно здійснюють дописувачі сторінки. Її адміністраторами стали відомі фахівці в цій галузі. Наразі сторінка – водночас приклад: однієї з медіаосвітніх технологій, медіадидактики вищої школи, предметної медіаосвіти. Створення групи «Освіта за спеціальністю «Нафтогазова інженерія та технології»» – це застосування новітніх технологій медіадидактики – мультимедіадидактики, Інтернет-дидактики, прикладами яких є також

такі майданчики на Фейсбукі: «Drillers Club Knowledge Box» (<https://www.facebook.com/groups/drillersclub>), «Нафтогазова освіта» (<https://goo.gl/d4yfmD>). На цих сторінках подаються: повні тексти навчальних книг – підручників, посібників, курсів лекцій і практикумів, тексти довідників, словників, галузевих енциклопедій, а також монографій і значимих наукових статей. Тут же представлено трейлери навчальних фільмів і самі фільми, анімаційні ролики, які розкривають конструкцію, принципи функціонування пристроїв, показують протікання технологічних і природних процесів. При цьому широко застосовується темпоральні ефекти – уповільнена та прискорена кінозйомка, мультиплікація у поєднанні з фаховими програмами, що використовуються для моделювання природних і технічних об'єктів: SolidWorks, STATGRAPHICS Plus for Windows, програмне забезпечення: Smedvig Technologies, Roxar Software Solutions, Western Atlas, Landmark Graphics, Paradigm Geophysical, CogniSeis, CGG Petrosystems, PGS Tigress, Seismic Microtechnology, GeoMatic, Quick look, Tigress, Western Atlas, DV-Geo.

Фейсбук забезпечує функції ведення на сторінках групи он-лайн дискусії та висвітлення поточних та планованих подій (круглих столів, конференцій, анонси пуску важливих об'єктів тощо). Крім того, чат (англ. chat – «розмова») – мережевий засіб для швидкого обміну текстовими повідомленнями між користувачами інтернету в режимі реального часу, – зокрема, через Скайп, дозволяє вести он-лайн лекції. Розповсюдженості набувають онлайн курси лекцій, зокрема, на платформах *Khan Academy* (khanacademy.org), Інтернет курси *edX* Гарвардського університету та Массачусетського технологічного інституту (edx.org), *Coursera* – вищі Стенфорда, Принстона, Мічиганський та Пенсильванський університети (coursera.org), проект *Prometheus* (КНУ ім. Шевченка, КПІ та Києво-Могилянська Академія, Львівська ІТ-школа) та ін.

Разом із тим, між названими вітчизняними інструментами «Освіта за спеціальністю «Нафтогазова інженерія та технології» та «Нафтогазова освіта» й міжнародним аналогом «Drillers Club Knowledge Box» існує різниця в тематичному наповненні. Вітчизняні сторінки мають інтегративний характер і охоплюють практично весь спектр дисциплін спеціальності 185 «Нафтогазова інженерія та технології», а саме: нафтогазову геологію, спорудження свердловин (буріння, цементування, експлуатація, ремонт тощо), первинну переробку видобутого свердловинним способом флюїду (нафта, конденсат, природний газ) на промислах, транспорт нафти і нафтопродуктів, природного газу та їх переобку на нафтопереробних і газопереробних підприємствах. При цьому охоплюється весь набір названих технологій і технічних засобів для їх здійснення включно із засобами контролю, автоматизації та диспетчеризації, моделювання об'єктів. Особлива увага приділяється новітнім технологіям галузі нафтогазовидобування і транспортування вуглеводнів: снаббінгу (робота під тиском), колтюбінгу (роботи на свердловинах з використанням гнучкої колони труб), верхній привод бурових свердловин, пігтінг (очистка трубопроводів зсередини), горизонтальні свердловини, добування газу і нафти на шельфі та глибоководні гірничі технології, новітні способи інтенсифікації видобування вуглеводнів. Крім того, читач знайомиться з новими дослідженнями стосовно геології нафти і газу, слідкує за розвитком дискусії стосовно їх абіогенного походження та освоєння нетрадиційних вуглеводнів – метанових гідратів в океанах і морях, нафтових пісків (Альберта, Канада), сланцевого газу тощо. Всі ці теми викликають колосальну

зацікавленість і студентів і науковців, так як саме вони вирішують долю майбутнього енергетичного забезпечення людства.

Міжнародна сторінка «Drillers Club Knowledge Box» має чітко виражений спеціалізований вузько-направлений характер – вона стосується тільки спорудження свердловин. При цьому особлива увага звертається на техніку і технології буріння свердловин. Можливо, у майбутньому така спеціалізація відбудеться і у вітчизняному освітянському інтернет-просторі.

Колеги-«технарі» у такий спосіб приєдналися до розвитку професійно-орієнтованої медіаосвіти і сприяють розвиткові професійно-орієнтованої медіадидактики.

Це один приклад медіаосвітніх інтернет-технологій «приховано» під терміном «Вікідидактика» [12, 13]. Ідеться про використання матеріалів Вікпедії у навчальному процесі. На сьогодні її понад 300 мовних розділів є окремими сайтами й успішно використовуються в освітньому процесі різних країн. Можливості використання матеріалів Вікпедії безмежні. Крім поняття вікікористувач, викоремлено інші, новіші: вікімедійник – створювач програмного забезпечення, вікіпедист – автор і редактор статей, вікіпедагог – учитель, викладач коледжу, вишу, котрий використовує Вікпедію у навчанні і вихованні, вікідидакт – той, хто навчає писати й редагувати статті у Вікпедії, а також створює навчально-методичні посібники і т.ін. Ці процеси відстежуються на сторінці «ВІКІДИДАКТИКА» в мережі Фейсбук з вересня 2016 р. [<https://www.facebook.com/groups/1796426670616724/>]

Освітня програма Вікпедії реалізується в різних видах. Деякі з них – «традиційні». Однак останнім часом в Україні – завдяки ентузіастам вікіпедистам і вікідидактам – з'явилося чимало нових форм. Уже звичними стали віківишколи/вікітренінги з основ редагування Вікпедії, котрі проводить Фонд «Вікімедіа Україна». Навчання у таких формах проводяться у різних регіонах України.

На залучення до Вікпедії студентів та створення ними – як альтернативної форми самостійної роботи – статей до Вікпедії орієнтує міжнародна Освітня програма Вікпедії. Це – програма з поширення практики написання статей як форми самостійної роботи студентів або учнів у навчальних закладах. Наявний і певний історичний досвід. З 2007 року по 2014 рік Вікпедія активно використовувалася в лекціях наук про землю, переробку корисних копалин в Донецькому національному технічному університеті (ДонНТУ). Вікіпедійний Проект:Тематичне поповнення/Індекс:Гірнична справа – найбільший серед мовних секторів Вікпедії (включно з англійським, німецьким).

У 2013 року Харківський політехнічний інститут оголосив, що студенти можуть писати статті до українського розділу онлайн-енциклопедії замість рефератів. Ще раніше в ряді університетів, зокрема, ДонНТУ практикувалася апробація доробку магістерських робіт через створення 2–3 статей у Вікпедії. Досвід Чернігівського педагогічного університету свідчить про цікаву форму гурткової наукової роботи. Тут у навчально-науковому інституті історії, етнології та правознавства імені О. М. Лазаревського було створено Вікі-Студію [<https://www.facebook.com/groups/1565189783740050/?fref=ts>] з історичних дисциплін. Дослідження студійців одразу ставали світовим надбанням через статті у Вікпедії. Як бачимо, ці форми прийнятні до їхнього впровадження в інших вишах, при підготовці майбутніх фахівців різних спеціальностей [9, 14].

Вікідидактика — частина педагогіки, що займається питаннями застосування Вікіпедії у навчальному процесі, розроблянням й апробацією нових дидактичних матеріалів з оперттям на вікіджерела. Зокрема її задачами є: розробка і апробація нових дидактичних матеріалів; розробка і впровадження різновидів уроків (вікіуроки, предметні (з літератури, географії, історії тощо), виховні, «людина з Вікіпедії», «людина до Вікіпедії», уроки-подорожі, уроки за матеріалами вікіпроектів, уроки за матеріалами Фотоконкурсів тощо); вікітренінги; розробка і впровадження різновидів лекцій для студентів: вікілекції, предметні заняття; створення вікістудій і вікішкіл у вишах; написання рефератів, оглядових статей тощо. Набувають поширення й розмаїття Вікіуроки — уроки з оперттям на матеріали Вікіпедії. Вікі-уроки можуть бути предметними — з урахуванням, матеріали якої дисципліни опрацьовуються, й «вікіпедичними» — з підготовкою статті до Вільної енциклопедії [12]. Подібну роботу проводять педагоги в багатьох регіонах України [<https://www.facebook.com/groups/495748843947287/?fref=ts>], котрі наразі працюють над створенням навчального посібника «Вікіпедія в школі». З досвідом деякого з них можна ознайомитися в журналі “Інформаційний збірник для директора школи та завідувача дитячого садка”. Вікіпроекти стали темою двох номерів — “Вікіпроекти як форма виховання” (15-16, 2017, серпень) і “Вікіпроекти в школі” — (2(71), 2018, лютий). Навесні ц.р. в інтернет-просторі успішно пройшли освітні вебінари педагогів Валентини Кодолі і Олега Куца з написання і редагування Вікіпедії, що спонукало нас до спроби ввести нове поняття — вебінародидактика.

Висновки. Безперечним є той факт, що медійна педагогіка, медіаосвіта, медіадидактика розвинулися у багатьох країнах світу, педагогічні напрацювання яких (особливо німецької школи медіапедагогіки) для нас часто стають інноваційним орієнтиром. А за деякими позиціями Україна, як свідчить аналіз національного досвіду, веде перед. Й можливості розробляння медіаосвітніх технологій у вищій школі практично необмежені.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Горун Ю.Н. К определению понятий «медиаобразование», «медиакомпетентность», «медиаграмотность» // Медиафера и медиаобразование: специфика взаимодействия в современном социокультурном пространстве [Электр. ресурс] : сб. статей. — Могилев : Могилев. институт МВД, 2015. — С. 103 — 113.
2. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: Навч. посібник. — К.: Академвидав, 2004. — 352 с. (Альма-матер)
3. Онкович, Ганна. Засоби масової інформації у навчання мови (українознавчий аспект) // Дивослово : Укр. мова й літ. в навч. закл., 1997. — № 5/6. — С.19-24.
4. Онкович А. В. Медиа – и информационная грамотность как зонтичное понятие обучающей среды / Онкович А. В., Онкович А. Д. // Профессионализм педагога: сущность, содержание, перспективы развития. — М. : МАНПО ; Ярославль : Ремдер, 2014. — С. 328–332.
5. Медіадидактика вищої школи: програми спецкурсів /за науковою редакцією д. пед. н., проф. Г.В. Онкович // Г.В. Онкович, К.Є.Балабанова, І.Ю.Гуріненко, Н.М.Духаніна, А.Д.Онкович, І.А. Сахневич, О.К.Янишин. — К.: Логос, 2013. 195 с.

6. Онкович Г. Професійно-орієнтована медіаосвіта у вищій школі / Г. Онкович // Вища освіта України. – 2014. – № 2. – С. 80-87. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vou_2014_2_14.
7. Білецький В.С. Сучасна наукова термінологія в навчальному процесі // Проблеми сучасного підручника середньої і вищої школи : зб. наук. пр. – Донецьк, 2001. – Вип. 1. – С. 94–96.
8. Медіадидактика вищої школи: програми спецкурсів / за науковою редакцією д. пед. н., проф. Г.В. Онкович // Г.В. Онкович, К.Є.Балабанова, І.Ю.Гуріненко, Н.М.Духаніна, А.Д.Онкович, І.А. Сахневич, О.К.Янишин. – К.: Логос, 2013. – 195 с.
9. Онкович Ганна. Вікідидактика та її технології в системі відкритої освіти // Донецький вісник Наукового товариства ім.Шевченка. – Донецьк-Маріуполь-Покровськ, 2018. – 302 с. – С.200 – 237.
10. Ганна Онкович, Володимир Білецький, Артем Онкович, Микола Ткаченко. Нове у вищій освіті: інженерна блогодидактика // Вища школа, 2019. № 1 (174). – С.26 – 33.
11. Онкович Г.В., Криворотенко О. Г. Педагогічна блогодидактика вчителів української мови та літератури // Проблеми освіти : збірник наукових праць. ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти». Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2019. – Вип. 92. – 252 с. – С. 82 – 88.
12. Onkovych, Ganna. New in media education: wikididactics // The Fifth European Conference on Information Literacy (ECIL) / September 18th-21st, 2017, Saint-Malo, France. Abstracts. Editors: Sonja Špiranec, Serap Kurbanoglu, Joumana Boustany, ... Publisher: Information Literacy Association (InLitAs) / <http://ecil2017.ilconf.org/.../ECIL-2017-Book-of-abstracts.p.../> – P.250.
13. Онкович Г.В. Медіа-педагогіка і медіа-освіта: поширення у світі // Дивослово, 2007.– № 6. – С.2-4.
14. Онкович Г.В., Білецький В.С., Онкович А.Д. Блогодидактика як медіаосвітня технологія у мовній підготовці студентів // «Новітні педагогічні технології у викладанні мов іноземним студентам» Харків: ХНАДУ, 28 лютого – 1 березня 2019 року. – Міжнародний науково-методичний семінар «Новітні педагогічні технології у викладанні мов іноземним студентам»: матеріали семінару, м. Харків, 28 лютого–1 березня 2019 року. – Харків: ХНАДУ, 2019. – 272 с. – С.149 – 155.
15. Федоров А., Чельшева И. Медиаобразование в современной России: основные модели // Высшее образование в России, – 2004. – № 8. – С. 34-39.

Онкович А.В., доктор педагогических наук, профессор,

Частное высшее учебное заведение «Киевский медицинский университет Украинской ассоциации народной медицины», Киев

Билецкий В.С., доктор технических наук, профессор

Национальный технический университет «Харьковский политехнический институт» Харьков

РАЗВИТИЕ МЕДИАКОМПЕТЕНТНОСТИ КАК СОВРЕМЕННАЯ ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ СТРАТЕГИЯ

Статья посвящена важности привлечения в учебный процесс, формирования профессиональной компетентности, саморазвития учителя, практического опыта преподавателей на примере их блогов, веб-страниц в социальной сети и т.д.

Исследователи освещают медиа-дидактику старых, новых и современных СМИ, говорят об их составляющих, выделяют новые понятия, термины. Анализ как метод исследования показал историю и прогрессивное развитие медиаобразования и медиадидактики в мире. Педагогическая общность в настоящее время заявляет о новых отраслях медиадидактики, оправдывает и вводит термины «блогодидактика» (педагогическая, предметная, научная, учебно-научная), вики-дидактика и др. тематические страницы на Facebook успешно функционируют, они стали платформами для обмена лучшими практиками украинских медиа – освитян. Речь идет о практическом развитии медиа-дидактики высшей, средней, начальной школы, внеклассной работы, окружающей среды и т.д. Присутствуют соответствующие практики, но нету нужных научных разработок. Этот процесс активен.

Ключевые слова: медиадидактика, вики-дидактика, медиаобразование.

Onkovych A.V., doctor of Pedagogics, professor

Biletsky V.S., doctor of Technical sciences, professor

DEVELOPMENT OF MEDIACOMPETENCE AS A MODERN PEDAGOGICAL STRATEGY

The article deals with the importance of engaging in the educational process, the formation of professional competence, the teacher's self-development, practical experience of teachers based on the example of their blogs, webpages in the social network, etc.

Researchers highlight the media didactics of old, new and modern media, talk about its components, highlight new concepts, terms. Analysis as a research method showed the history and progressive development of media education and media didactics in the world. As a result of generalizations and systematization, further development of media didactics is predicted. The pedagogical community is currently talking about the latest branches of media didactics, justifies and introduces the terms «blog-didactics» (pedagogical, subject, scientific, educational – scientific), wiki didactics and others. Thematic pages on Facebook are successfully functioning, which have become platforms for sharing best practices of Ukraine's media educators. We are talking about the practical development of media didactics of higher, secondary, elementary school, extracurricular work, the environment, etc. Appropriate practices

of practitioners are available, there is a lack of scientific elaboration and generalization. This process is currently active.

Key words: *mediadidactics, mediaeducation.*

UDC 316.39:37

Madadli G.P., doctorate candidate, junior researcher

Azerbaijan national academy of sciences, Institute of Philosophy, Azerbaijan

THE INTERACTIONS OF CULTURE AND EDUCATION IN THE CONTEXT OF INFORMATION SOCIETY

The article reveals changes in culture and education in the information society and the role of education in the integration of cultures and the process of multicultural ideas. In addition, the process of formation of the information society in Azerbaijan, and the relationship between education and culture were analysed.

Key words: *information society, education, globalization, culture, multiculturalism.*

Culture is a system of material and moral values created and assembled by people over many centuries. This means that culture is formed based on social, political, economic and spiritual needs of society. It is an inseparable part of civilizations and nations, as well as the historical memory of people. [1: 3]

During the globalization process, the concept of culture has acquired a universal character and reached a new period. Today, Western civilization, which has been broadcasted through the Internet and TV, is widely spread and partly accepted. However, this form of civilization, along with intercultural integration, also creates a process of assimilation, resulting in the process of eradicating or replacing existing cultural values with the form of other cultures. On the other hand, one of the forms that exists in modern society is the form of pluralism, which protects the existence of several cultures without affecting one another. At this stage, “multiculturalism” emerges as a phenomenon. “The term multiculturalism has begun to penetrate into the modern lexicon after the Second World War” [3]. The development of multiculturalism and religious tolerance in the state policy of Azerbaijan is the result of ancient statehood history and the progress of these traditions. The political foundations of Azerbaijan multiculturalism are reflected in the provisions of the Constitution of the Republic of Azerbaijan, legislative acts, decrees and laws [2:11].

The state policy in national culture of Azerbaijan is related to the name of the Democratic Republic of Azerbaijan, which emerged in 1918. However, as a result of the collapse of the Republic by Russia (April 1920), this process was changed. In the new society that was founded after the establishment of the Soviet regime in Azerbaijan, national cultures passed to second place due to the Soviet policy. In 1991, when Azerbaijan declared its independence, national-spiritual values were reintegrated in the society and all nations living in the Azerbaijani territories, as well as the recognition of the cultures of few people, have been known by the state.

© Madadli G.P., 2019